

Ate birakariak

GEDAR

Gasteizko Vithas San José klinika pribatuak mediku-zuzendari gisa fitxatu du Gotzone Sagardui Eusko Jaurlaritzako Osasun sailburu ohia, kargu publikoa utzi eta urte eta erdira.

2020ko irailetik 2024ko ekainera, Gotzone Sagardui jeltzale bilbotarra izan zen Osasun Saileko burua EAEn, eta aski kritikatuak izan ziren bere eskutik ezarritako hamaika neurri: osasun-zerbitzuen murrizketa eta horiek enpresa pribatuen bidez emateko mugimenduak, 2030 Plana deiturikoa, COVID-19aren pandemia-aren kudeaketa, eta abar.

Jaurlaritzako kargu publikoa utzi eta Euskal Herriko Unibertsitatean bere ibilbideari berrekin ostean (plaza publiko bat dauka bertan), egindako merituak probestu eta enpresa pribatura jauzi egin du Sagardui.

Honakoa ez da EAEko politikariek ate birakarien bidez enpresa-mundu pribatura salto egiten duten aurreneko aldia, nahiz eta, teoriarik, batzorde bat dagoen horrek kargu publiko bat izatearekin edo eduki izanarekin sortzen duen "bateraezintasuna" identifikatzeko. Dena den, Jaurlaritzak ez du 2023tik berri enpresa pribatuetan muturra sartzea lortu duten kargudun ohien zerrenda; weborrian eguneratu beharko litzuzke halako mugimenduak. Sagarduiaren kasuan batzorde horrek emandako ebazpena ere, noski, ez dute argitaratu.

Jon Darpon Osasun sailburu ohia, 2019an Osakidetzarako oposizioei lotutako polemika zela-eta dimisioa eman bezain pronto, Eurasia taldean eta Kerala Health aseguru pribatuetan sartu zen. Sail horren parte izandako Ibon Etxeberrriak, berriz, Osakidetza anbulantziak kudeatu izan dituen enpresa nagusian lortu zuen kargu bat, Grup La Paun hain zuzen (ezaguna da konpainia horrek nola urratu dituen langileen eskubideak eta osasun-zerbitzua bera). Administrazio sailburuorde izandako Fatima Ansotegi, Kalitateko zuzendariorde ohi Mayte Bacigalupe edo EAJko presidente izandako Josu Jon Imazen kasuak ere ezagunak dira, enpresa pribatuetan hasitako jardunagatik. Imaz Repsoleko buruetako bat da gaur egun, eta enpresariaren interesen ordezkari fidela. ●

ANALISIA

Justizia klimatikoa

JENOFA BERHOKOIRIGOIN

Inor ez ala denok. Klima larrialdia inork ez pairatzeko aldaketak bideratu ezean, behintzat guztiak pairatu dezagula. Zuk –irakurle–, nik –Jenofa–, haiek –pobre– eta haiek –aberatsak–. Satisfaziorik ez zidaten eragin Los Angeleseko suteek, baina justizia sentimendu bat, haatik, bai. Amamaren “pobre ala aberats, hiltzeko tenorean denak hein berean gira” erranaz oroitu nintzen. Noizbait baiez-tapen berarekin hitz egin nahiko nuke klima aldaketaz ere: etorri behar badu, etorri dadila denentzat.

Suak kiskali zituen Hidden Hills, Pacific Palisades, Beverly Hills... Ultra-aberatsen mundu hetsi eta hertsira sartu zitzaizen sua. Milioiak ketan, eta suhiltzaile konpainia pribatuei deika aberatsak. “Pacific Palisadeseko etxea babesteko suhiltzaile pribatuak badauzka norbaitek? Behar gorrian gaude, inguruko etxe guztiak kiskaltzen ari dira. Edozein prezio ordaintzeko prest. Milesker” mezua zabaldu zuen ultra-aberats batek, desesperazioz, munduko aberatsena den Elon Musken sare sozialean. Dirua trukean, norbere interesen alde. Beti. Aberatsen gaitza.

1.300 milioi herritarren heina kontsumitzen dute munduko 50 aberatsenek. 50 horiek bezainbat kontsumituko bagenu guztiok, orduan, bi egunez gaudituko genuke karbono-aurrekontua –beroketa hein bizigarrian mantentzeko gizateriak isuri dezakeen karbono kantitatea–. Bi egun. Herritar ohiko batek 834 urte beharko litzuzke Elon Musken urte bakarreko kutsadura eragiteko –5.437 urte pobre batek–. Oxfam-en datuak dira.

Suak berdin-berdin kiskali zituen, duela hilabete, Mayotteko txabol-auzoak. Paradisukoa izanik ere, irla hartan ez dute enegarren etxebizitzarik aberatsek. Mayotten %77 dira pobreziaren langaren pean. Aterpeen %38 dira txabolak. Bertako herritarren herena papergabea da. Miseria hori Frantziako Estatuaren zigilupean, 1841ean kolonizatu zituelako. Haietzat ez da suhiltzaile pribaturik, segurantzarik ezta estatuaren zerbitzu publikorik ere. Bizirauteko aterpe prekariorik ez dutela gehiago, Lehen ministroak argitu die: “Mayottek ezin du berriz txabol-irla bat bihurtu”. Zikloiak zenbat hil zituen ez dakigu eta ez dugu sekula jakinen. Berdin zaigulako. “Milaka” edo “dozenaka mila” direla badakigu, baina ofizialki “39” dira. 39 horiek erroldatuak izanen ziren, frantziar herritartasunekoak. Besteak papergabeak, baliogabeak.

Horregatik justizia (klimatikoaren) usaina hartu diet Los Angeleseko suteei. ●